

ΑΙΘΙΟΠΙΚΑ.

—οοο—

Ἐντὸς τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης πρὸς δυσμὰς, καὶ οὐ μακρὰν τοῦ πορθμοῦ αὐτῆς, ὑπάρχει ἡ μακρὰ παρὰ τῆς τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων Αἰθιοπίας, χώρας μεγάλης, ὀρεινῆς πολλαχοῦ καὶ ὑψώδους καὶ ὑδρῆλης, ἐξ ἧς πηγάζει ἐν μέρει ὁ Νεῖλος, ὁ μέγας τῆς Αἰγύπτου ποταμός. Τοιαύτη οὖσα ἡ Αἰθιοπία, ἐπομένως καὶ ὠραία καὶ τερπνὴ καὶ παμφόρος καὶ φύσει ὀχυρὰ καὶ ἔχουσα κλίμα εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν, τρέφει ἀνεκαθεν λαὸν πολὺν, εὐφυῆ, ῥωμαλέον, κοινωνικόν, ἡμερον, φιλομαθῆ καὶ νῦν ὄντα εὐτυχῶς χριστιανικόν.

Ἡ παλαιὰ Αἴγυπτος, ἡ παλαιὰ Ἑλλάς καὶ ἡ νῦν σοφὴ Εὐρώπη ὀφείλουσι πολὺ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, διότι ἐκ τῆς χώρας ταύτης, ὡς ἀποδεικνύουσιν οἱ Αἰγυπτιογράφοι, ἐπήγαγεν ἡ σοφία καὶ ἡ εὐνομία τῶν Αἰγυπτίων, ἐξ ἧς ὠφελήθησαν οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, οἱ ἐπιτηδεϊότεροι διδάσκαλοι τῶν παλαιῶν ἐθνῶν καὶ τῆς σημερινῆς Εὐρώπης. Πιθανῶς ἐκεῖθεν ἐξῆλθε καὶ τὸ τῆς μονοθεῖας σοφὸν δόγμα τῆς θρησκείας τοῦ Μωϋσέως, σωζόμενον, ὥςτι ἱερὸν πῦρ, παρὰ τοῖς σοφωτάτοις τῶν ἱερέων τῆς Αἰγύπτου, μεθ' ὧν ὁ Μωϋσῆς εἶχε πολλὰς σχέσεις.

Ἡ Αἰθιοπία ἐδέχθη πολλοὺς Ἕλληνας ἀποίκους ἐξ Αἰγύπτου, πρῶτον μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν Ῥωμαίων, ἔπειτα δὲ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν μωαμεθανῶν Ἀράβων εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐτι παραλαβόντες οἱ Αἰθίοπες τὴν χριστιανικὴν πίστιν, συμπαρέλαβον καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα κατὰ τὸν τότε σχηματισμὸν καὶ πολλὰς λέξεις ἐκκλησιαστικὰς καὶ τὴν τάξιν τῆς ἑλληνικῆς λειτουργίας καὶ μέρος τι τῆς ἑλληνικῆς μαθησεως, σωζόμενον μέχρι νῦν ἐν αὐτοῖς, καὶ συντηροῦν ἐν αὐτοῖς πνεῦμά τι φιλελεύθερον, φιλόνομον καὶ φιλελληνικόν.

Οἱ Αἰθίοπες ἦσαν ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Εὐτυχίου καὶ τοῦ Διοσκοῦρου, τῶν ὁποίων τὴν αἵρεσιν κατεδίκησεν ἡ ἐν Χαλκηδόνι τετάρτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Τὴν αἵρεσιν ταύτην ἠκολούθησαν τότε οἱ πλείστοι τῶν Σύρων, τῶν Ἀρμενίων, τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Αἰθιόπων χριστιανῶν, πιστεύσαντες τοὺς εἰρημένους αἱρεσιάρχας, μὴ νοήσαντας τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος δόγμα, καὶ καταβοῶντας, ὅτι ἡ ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδος νεστοριανίζει, διότι ἐν τῷ Χριστῷ ἐθεώρησεν ἡ Σύνοδος ὀρθῶς μίαν μὲν ὑπόστασιν ἢ ἐν πρόσωπον, δύο δὲ οὐσίας ἢ φύσεις χωριστάς, τὴν θεϊαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, παρὰ τὴν κρίσιν τῶν Νεστοριανῶν, οἵτινες ἐδόξαζον ἐν τῷ Χριστῷ δύο φύσεις καὶ δύο ὑποστάσεις, καὶ τῶν Εὐτυχιανῶν, δεχομένων ἐν τῷ Χριστῷ μίαν φύσιν καὶ μίαν ὑπόστασιν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Νεστοριανούς, ὅπερ παράλογον, διότι ἐν τῷ Χριστῷ σταυρωθέντι ἔπαθεν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καὶ οὐχὶ ἡ θεία καὶ ἀπαθής. Τὸ λάθος τοῦτο συνιδόντες οἱ Ἀρμένιοι ἠνώθησαν πάλιν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, παραδεχθέντες μὲν τὰ ὑπὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συ-

νόδου θεσπισθέντα, διατηρήσαντες δὲ μόνον ἄχρι νῦν τινὰ ἔθιμα, μὴ ἀνέχοντα τῇ Ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ ταῦτα μόνον θεωρούμενοι ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων, ὡς ἠνωμένοι μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ἐντελῶς, καὶ τοὶ διατηροῦντες, ὡς ἡμεῖς, τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν λειτουργίαν καὶ τὸ ἱεραρχικὸν σύστημα τῆς παλαιᾶς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ αὐτὸ ἐπραξαν πολλοὶ Σύροι, πολλοὶ Αἰγύπτιοι καὶ πολλοὶ Αἰθίοπες χριστιανοὶ, παραδεχόμενοι, ὡς οἱ Ἀρμένιοι, τὴν Σύνοδον τῆς Χαλκηδόνος, ἀλλὰ καὶ ἐνωθέντες ἐντελῶς μεθ' ἡμῶν. Οὕτω πολλοὶ τῶν Αἰθιόπων ἔμειναν ἐξ ἀρχῆς μεθ' ἡμῶν.

Ἀλλ' οἱ Ὀρθόδοξοι τῶν Αἰθιόπων, μετὰ τὸν ἐπεληθόντα εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον καταστρεπτικὸν κατακλυσμὸν, τὸν μωαμεθανικόν, μὴ ἔχοντες τὴν δέουσαν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ ἀμεληθέντες ἀπαισιῶς διὰ τὰς καιρικὰς περιστάσεις ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου, τοῦ περὶ τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην, ἐξ ἀνάγκης μεταχειρίσθησαν καὶ μεταχειρίζονται ἄχρι νῦν προσκαίρως ἱερεῖς Εὐτυχιανούς, ἢ μονοφυσίτας, Κόπτας, ἢ Αἰθίοπας, μὴ παύοντες τοῦ ἀπαιτεῖν κατὰ καιροὺς παρὰ τοῦ μακαριωτάτου Πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς οὗ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν ὑπάγονται, ἱερεῖς ὀρθοδόξους, σώζοντες πάντοτε πιστῶς τὴν παλαιὰν τῆς ἐνώσεως ιδέαν, καὶ συνεκκλησιάζόμενοι μεθ' ἡμῶν ἀδιστακτικῶς, ὅπου ἐπιτύχωσιν ἐκκλησίαν ὀρθόδοξον, οἷον ἐν Αἰγύπτῳ, Σιναίῳ, Παλαιστίνῃ καὶ ὅπου ἄλλοι εὐρεθῶσιν. Εἰς τὴν μερίδα ταύτην ἀνήκουσιν εὐτυχῶς οἱ πλείστοι καὶ λογιώτεροι καὶ ἀνδρειότεροι τῶν Αἰθιόπων χριστιανῶν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου, κατέχοντες καὶ τὰ εὐφορώτερα τῆς Αἰθιοπίας μέρη καὶ τὴν νῦν πρωτεύουσαν *Κοντάρην*. Αὐτοὶ σπουδάζουσι καὶ τὰ ἑλληνικὰ προθυμότερον καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ἔχομεν ἡμεῖς ἱκανὰς πληροφορίας περὶ τῶν τόπων ἐκείνων.

Εὐκταῖον ὅπως καὶ ὁ νῦν ἀξίως πατριαρχεῦν τῆς Αἰγύπτου Καλλίνικος καὶ ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ προνοήσωσι κατὰ τὸ καθῆκον τὰ δέοντα περὶ τῶν ὀρθοδόξων Αἰθιόπων, λαμβάνοντες συνδρομὴν τινα χρηματικὴν καὶ οἷαν ἄλλην παρὰ τῶν ἀπανταχοῦ πιστῶν καὶ ιδίως τῶν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἔστωσαν εἰς ταῦτα βοηθοὶ καὶ ἡ κοινότης τῶν Ἱεροσολυμιτῶν καὶ οἱ Σιναῖται. Ἀναγκαῖα καὶ ἡ ἐπίσκεψις καὶ περιγραφή ἐκείνων τῶν τόπων ὑπὸ τῶν ἡμετέρων λογίων, ἱατρῶν, ναυτικῶν. Ἀδριον ἀνοίγεται ὁ Ἡρῶος ἱσθμὸς καὶ τότε ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία καὶ ἐμπορία ἐπισκέπτεται προχείρως τὸ Σίναιον, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ πᾶσαν τὴν Ἐρυθράν.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν προσεγγιστικὴν τῶν κατοίκων, ἡ ἐπικράτεια τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου λογίζεται ἔχουσα περίπου δώδεκα ἑκατομύρια ψυχῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κατοίκων τῆς Τιγραιας, χώρας Αἰθιοπικῆς, κυβερνωμένης πρότερον ὑπὸ τινος ἀντάρτου ἡγεμόνος, ὑποταλοῦς τῇ αὐτοκρατορίᾳ, ὅστις παρασυρόμενος ὑπὸ τινων μισσιοναρίων τῆς Παπικῆς προπαγάντας, ἀνη-

κόντων εἰς τὸ διαβόητον τάγμα τῶν Γεζουϊτῶν, ἐπεβουλεύθη τὸν θρόνον τοῦ αυτοκράτορος καὶ κατεστράφη ἐσχάτως νικηθεὶς κατὰ τὴν ἐπίθεσιν. Ἐν τῇ φίλῃ Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι πολὺ ἐσφαλμέναι περὶ Αἰθιοπίας πληροφορίες, διαδιδόμεναι ἐκεῖ ἐπίτηδες ὑπὸ τῶν προσηλυτιστῶν ιερέων, οἵτινες συνήθως διὰ τὸν προσηλυτικὸν καὶ ἐπιθετικὸν σκοπὸν παραμορφώνουσι πᾶσαν ἀλήθειαν καὶ πᾶν δίκαιον. Ἡ Αἰθιοπία ἔχει μεγαλῆτερον πληθυσμὸν χριστιανικόν, παρ' ὅσον λέγουσιν αὐτοὶ, ἀποσιωπῶντες καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον αὐτῆς κλίνει πρὸς τὴν ὀρθοδόξιν καὶ τοὶ ἀνῆκον προσκαίρως δι' ἔλλειψιν ὀρθοδόξων ιερέων εἰς τὴν εὐτυχιανῇ αἵρεσιν, καὶ παριστάνοντες ψευδῶς, ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ Αἰθιοπία μετὰ τοῦ αυτοκράτορος Θεοδώρου, ἢ ἄλλου ἡγεμόνος ἐδέχθη τὸν παπισμὸν, ὡς ἐκέρυττον πρὸ τινων ἐτῶν.

Ἀληθῶς ὑπάρχει ἐν τῇ Τιγραίᾳ μερὶς τις Αἰθιοπῶν, οἵτινες, ἀφότου οἱ Πορτογάλλοι, περιελθόντες τὸ Εὐέλπι ἀκρωτήριον, ἐπεσκέφθησαν τοὺς τόπους τούτους τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης, παρέλαβον τινὰ ἔθιμα τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας παρὰ τῶν Πορτογάλλων ιερέων καὶ κλίνουν σὺν ὅπως δὴ ποτε εἰς ἀπομίμησιν τινὰ τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ δογματικὸν αὐτῆς. Πιθανῶς καὶ ὁ ὑποτελὴς τοῦ Θεοδώρου ἡγεμὼν τῆς Τιγραιᾶς, ὁ ἐπιβουλεύθεις τὸν θρόνον τοῦ Αὐτοκράτορος, ὑπέσχετο πολλὰ τοῖς μισσιοναρίοις, ἵνα ἔχῃ γαλλικὴν τινὰ συνδρομὴν εἰς τοὺς πολιτικούς αὐτοῦ σκοπούς· ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς Τιγραιᾶς αὐτῆς βεβαίως κλίνουν οἱ μὲν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οἱ δὲ πρὸς τὴν Κοπτικὴν. Σημειωτέον ἐνταῦθα καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τιγραιᾶς τῆς Αἰθιοπίας κατὰ τὰ ὀρεινότερα μέρη σώζονται οἱ ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων ἀποίκων, φημιζόμενοι ἐν τοῖς Αἰθίοψιν ἐπὶ ἀγγινοῖα καὶ ἀνδρεία, πάντες δὲ κλίνοντες πρὸς τὴν Ὀρθοδόξιν. Σημειωτέον ἔτι, ὅτι εἰς τὴν Τιγραιάν, ὡς καὶ τὴν Κοντάρην, ἔρχονται πάντοτε Ἕλληνες τινες ἔμποροι καὶ τεχνῶνται ἐκ τῆς Αἰγύπτου, εὐρίσκοντες παρὰ τῶν φιλελλήνων Αἰθιοπῶν ἀδελφικὴν περιποίησιν καὶ τιμὴν.

Ἡ θρησκευτικὴ λοιπὸν τῆς Αἰθιοπίας διαίρεσις ἔχει οὕτως. Τὸ πλεῖστον μέρος κλίνει πρὸς τὴν Ὀρθοδόξιν, παραδεχόμενοι τὰς ἐπτὰ Οἰκουμενικὰς Συνόδους· μέρος δὲ μέγα κλίνει πρὸς τὴν Κοπτικὴν Ἐκκλησίαν καὶ μέρος μικρὸν παρεδέχθη ἔθιμά τινα τῆς παπικῆς ἐκκλησίας. Πάντες δ' οἱ Αἰθίοπες ἔχουσι κατὰ τὸ παρὸν ἱερεῖς Εὐτυχιανούς, ἢ μονοφυσίτας δι' ἔλλειψιν ὀρθοδόξων. Δύναται ἡ παπικὴ ἐκκλησία, ὡς καὶ ἡ τῶν διαμαρτυρομένων, νὰ κερδήσῃ τινὰς προσηλύτους διὰ τῶν γνωστῶν μέσων, ὡς ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Βυζαντίῳ καὶ ἐν Θράκῃ, κινουσα, ἢ βοηθοῦσα τὰς διαίρεσεις, ἵνα ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῶν, καὶ δαπανῶσα χρήματα, ἢ σκευωροῦσα, ὅπερ ἀνίερν, ἀπραπὲς καὶ πραγματικῶς ἀκερδὲς καθ' ἡμᾶς. Ἀλλὰ πρὸς γνῶσιν τοῦ Πανελληνίου προλέγομεν ἡμεῖς, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν Αἰθιοπῶν εἰσὶν πάντοτε μεθ' ἡμῶν, μέγα δὲ μέρος μετὰ τῶν Κοπτῶν. Ἀπατῶσι λοιπὸν τὴν Εὐρώπην καὶ ἡμᾶς ὅσοι μισσιοναριοί, ἢ ἄλλοι βοηθοὶ τῶν μισσιοναρίων λαῖκοι περιπληγταὶ λέγουσιν

ἀλλ' ἀντ' ἄλλων περὶ τῆς Αἰθιοπίας, προπαρασκευάζοντες ἐπίθεσιν προσηλυτικὴν καὶ κατὰκτησιν.

Ὁ αυτοκράτωρ Θεόδωρος, ἀνὴρ εὐφυὴς, ὀξύνοος, ἀλκιμος καὶ ἐπιχειρηματικὸς καὶ πολὺ περιπονητικὸς πρὸς τοὺς φίλους, φοβερὸς δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Αἰθιοπῶν πάντων ὡς ὁ μόνος ἄξιος καὶ νόμιμος καὶ ἀναγκαῖος κληρονόμος τοῦ Αἰθιοπικοῦ θρόνου, καὶ πάντες φημιζοῦσιν αὐτὸν ὡς καλοῦ ἀγαθὸν καὶ ἡρωϊκὸν διὰ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων. Ὥστε ἀπατῶνται καὶ ἀπατῶσιν ὅσοι ἀναξέρουσιν ἄλλους ὡς ἱκανωτέρους ἢ νομιμότερους τοῦ θρόνου τοῦτου ζητητάς. Ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς ἔχει ἀνάστημα ὑψηλόν, σῶμα πολὺ εὐκαμπτον, σύμμετρον καὶ ὡραῖον, χρῶμα λευκὸν μελαγχροινόν, πρόσωπον ἀνοιχτόν, μέτωπον πλατὺ καὶ ὑψηλόν, κόμην μεγάλην, ὀφθαλμοὺς μεγάλους γλαυκοὺς καὶ ὡραίους καὶ χεῖρα στιβαράν, μεταχειριζομένην ἐπιτηδεύειν τὰ τρία ταῦτα ὅπλα, σπάθην, λόγχην καὶ πιστόλιον. Τὸ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ παλαιὸν ἀνάκτορον, ὅπου διαμένει συνήθως, λαγίζεται ὡς μέγιστον καὶ ὡραιότατον πάντων τῶν κτιρίων τῆς Αἰθιοπίας, ὅλον πέτρινον, ὡς τεῖχοςμα, ἔχον καὶ ἀξιολόγους κήπους. Ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς σήμερον ἔχει περίπου 50,000 τακτικὸν στρατὸν, ὀργανισμένον ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, οἵτινες ὑποστηρίζουσιν αὐτὸν, ὡς φίλον, καὶ ὀπλοστάσια καὶ ταμεῖον πλοῦσιον καὶ καλοὺς συμβούλους. Φέρει δὲ τὸν τίτλον *Τεόδωρος Νεγκὸς Αἰθιοπιαοῦν*, ἡγουν Θεόδωρος αυτοκράτωρ Αἰθιοπίας, διότι οἱ Αἰθίοπες σώζουσι τὸ παλαιὸν ἑλληνικὸν τοῦ τόπου ὄνομα, λέγοντες, ὅτι τὸ Χαμπὲς (ὅθεν Ἀβυσσινία), εἶναι λέξις Ἀραβικὴ, σημαίνουσα *Παμφυλία*. ΕΥΘ.

ΟΙΚΟΣΗΜΟΝ ΜΥΡΑΤ.

—οοο—

Τὸ παρατιθέμενον οἰκόσημον ἀνήκει τῇ ἐκ Γαλλίας καταγομένη οἰκογενείᾳ Μυράτ (Murat) τῇ καὶ πρὸ μίας μόλις ἑκατονταετηρίδος ἀποκατασταθείσῃ ἐν Ἑλλάδι, κατὰ πρῶτον μὲν ἐν Κυμῳ καὶ Μήλῳ, εἶτα δὲ ἐν Θήρᾳ ὅπου μέχρι τοῦ νῦν σώζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Μουράτου.

I. ΔΕ-ΚΙΓ' ΑΛΛΑΔΕΣ.